

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap

1FL010 UVK-kurs: Specialpedagogiskt förhållningssätt i förskolan,
7,5 högskolepoäng

Special educational approach in preschool, 7.5 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap 2012-08-20

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2013

Förkunskaper

1FL001 UVK-kurs: Förskolan - barns första skola, 1FL007 Verksamhetsförlagd utbildning i förskolan, period II samt 1FL008 Förskolebarns läsande och skrivande, eller motsvarande

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för specialpedagogiska perspektiv och dess teoretiska utgångspunkter
- redogöra för samverkan med andra aktörer i syfte att främja barns omsorg, utveckling och lärande på individ-, grupp- och organisationsnivå i förskolan
- definiera och redogöra för det professionella förskolläraryuppdraget utifrån ett relationellt perspektiv där begreppen normalitet och avvikelse särskilt uppmärksammas
- problematisera hur barns livsvillkor och lärandemiljöer kan påverka förskolebarnets utveckling av identitet, samspels- och kommunikationsförmåga, med fokus på barn i behov av särskilt stöd
- redogöra för olika former av utsatthet och funktionsnedsättningar ur ett utvecklings- och delaktighetsperspektiv
- formulera en vision utifrån kursens teoribildning där alla barns delaktighet i förskolans verksamhet beaktas

Innehåll

I kursen behandlas specialpedagogiska perspektiv och teoribildning. Mot denna bakgrund uppmärksammas pedagogiska strategier där bland annat lekens betydelse är central för att möta barns olikheter och varierande förutsättningar ur ett inkluderande perspektiv.

I kursen diskuteras samverkan med andra aktörer, såsom exempelvis specialpedagoger, logopedier, hörselpedagoger, i syfte att främja alla barns omsorg, utveckling och lärande. I kursen skapas förutsättningar att utveckla en didaktisk och yrkesetisk kompetens där ett relationellt perspektiv på individ-, grupp- och organisationsnivå uppmärksammas. Dessutom uppmärksammas betydelsen av att vårdnadshavares förtroende för verksamheten utvecklas och utgör ett positivt stöd för alla barn i förskolans verksamhet. Utöver detta problematiseras begreppen normalitet och avvikelser.

I kursen behandlas hur barn utvecklar sin identitet, sin förmåga att samspela och kommunicera samt hur genus/klass/ethnicitet påverkar barns villkor för delaktighet och utveckling. I kursen uppmärksammas olika former av funktionsnedsättningar, utsatta barns livsvillkor och betydelsen av att förskolan erbjuder en trygg miljö som utmanar och lockar till lärande, lek och aktivitet.

Professionsbas och professionell progression

I kursen fokuseras förskollärarens professionella förhållningssätt i relation till uppdraget att möta alla barn utifrån skiftande livsvillkor. Genom att ta del av forskning, litteratur och samtal med verksamma förskollärare skapas förutsättningar för den studerande att fördjupa förståelsen för vad det innebär att arbeta i förskolans verksamhet. Detta för att främja barns utveckling och lärande på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande får under kursen diskutera, reflektera och argumentera kring olika perspektiv på specialpedagogisk teoribildning. Den studerande ges också möjlighet att genomföra en intervju för att förstå hur denna kan bearbetas, analyseras och redovisas utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt där också forskningsetiska principer beaktas. Den studerande stimuleras att utveckla ett medvetet och reflekterat förhållningssätt där teori och praktik uppmärksammas, vilket leder fram till att den studerande i en text av vetenskaplig karaktär och med genomtänkt disposition, formulerar en vision kring hur förskolans verksamhet kan arbeta för att främja alla barns utveckling och delaktighet på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i arbetsformer såsom föreläsningar, seminarier, fältstudier och gruppaktiviteter. Uppgifter genomförs såväl enskilt som i grupp.

För att förstå kopplingen mellan de specialpedagogiska, pedagogiska och didaktiska perspektiven ska den studerande genomföra en fältstudie och där intervjua en förskollärare med fokus på inkludering, barns delaktighet och möjlighet till lek och lärande i olika lärmiljöer.

Obligatoriska moment framgår av studiehandledningen.

I en professionsportfolio dokumenterar den studerande sitt eget lärande för att samla de insikter och kunskaper som erhålls genom hela utbildningen till en produkt som kan användas i den studerandes framtida yrkesroll.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska de förväntade målen vara uppnådda

Examination sker genom en skriftlig rapport, redovisningar samt deltagande i seminarier. Professionsportfolion examineras genom muntlig presentation. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestation som bedöms och betygssätts.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle inom ramen för ordinarie tentamenstid.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna och redovisas för aktuella institutionsorgan och för berör programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den studerande

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Amér, Elisabeth (2010). *Barns inflytande i förskolan – en fråga om demokrati*. Lund: Studentlitteratur, (89 s). ISBN 978-91-44-05332-5.

Asp Onsjö, Lisa (2010). Specialpedagogik i en skola för alla – att arbeta med elever i svårigheter. I: Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red). *Lärande skola bildning grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (23 s). ISBN: 978-91-27-11800-3.

Brodin, Jane & Lindstrand, Peg (2010). Alla kan vara med i en tillåtande lekmiljö. I: Sandberg, Anette (red). (2010). *Miljöer för lek lärande och samspel*. Lund: Studentlitteratur, (s 87-106). ISBN 978-91-44-02911-5.

Brodin, Jane & Lindstrand, Peg (2010). Utelek i ett mångkulturellt perspektiv. I: Sandberg, Anette (red). (2010). *Miljöer för lek lärande och samspel*. Lund: Studentlitteratur, (s 137-165). ISBN 978-91-44-02911-5.

Dimenäs, Jörgen (red) (2006). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber, (25 s). ISBN: 9789147084210.

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (2009). *Leka för att lära: utveckling, kognition och kultur*. Lund: Studentlitteratur, (kap 1,11, 12 och 13) (58 s). ISBN 978-91-44-05151-2.

Nilholm, Claes & Björck-Åkesson, Eva (red) (2007). *Reflektioner kring specialpedagogik: sex professorer om forskningsområdet och forskningsfronterna*. Stockholm: Vetenskapsrådet, (114 s). ISBN 978-91-7307-105-5.

Nordin Hultman, Elisabeth (2004). *Pedagogiska miljöer och barns subjektskapande*. Stockholm: Liber, (246 s). ISBN 91-47-05196-5.

Palla, Linda (2012). Vad är det som ska dokumenteras egentligen? Om dokumentation i specialpedagogiska praktiker inom förskolan. I: Barrow, Thomas & Östlund, Daniel (red). (2012). *Bildning för alla! En pedagogisk utmaning*. Kristianstad University Press, (tillgänglig på Internet), (s 185-195). ISBN 978-91-979422-3-2.

Sandberg, Anette (red.). (2009). *Med sikte på förskolan – barn i behov av stöd* Lund: Studentlitteratur, (100 s). ISBN 978-91-44-05119-2.

Sandberg, Anette & Ottosson, Linda (2010). Pree-school teachers, "other professionells", parental concerns on cooperation in pree-school - all around children in need of special support: the Swedish perspective. *International Journal of Inclusive Education* 14(8), 741-754.

Ytterhus, Borgunn (2003). *Barns sociala samvaro – inklusion och exklusion i förskolan*. Lund: Studentlitteratur, (226 s). ISBN 91-44-02699-4.

Aktuella styrdokument för förskolan samt vetenskapliga artiklar tillkommer.

Referenslitteratur

Vedeler, Liv. (2009). *Social kompetens i barngrupper*. Malmö: Gleerups, (82 s). ISBN 978-91-40-66424-2.